

ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

Core Competencies Indicator of The Department of Corrections Employee from The Second Orders Factor Analysis

วิศิษฐ์ ฤทธิบุญไชย

บทนำ

บทคัดย่อ

อุปกรณ์และวิธีการ

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาตัวบ่งชี้สมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากประชากร เจ้าหน้าที่และผู้บริหารกรมราชทัณฑ์จำนวน 11,437 คน ใช้สูตรคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบประมาณสัดส่วน ตามสูตรของ ทอมสัน ที่ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 372 ตัวอย่าง แต่เพื่อป้องกันปัญหาการตอบข้อคำถามที่ไม่สมบูรณ์ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างขึ้นอีกร้อยละ 10 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่โครงการทั้งสิ้น 410 ตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น โดยเทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น สามารถเก็บข้อมูลได้ครบ 410 ชุด แบ่งเป็นพนักงานส่วนกลาง จำนวน 269 ตัวอย่าง และส่วนภูมิภาค (เรือนจำจังหวัด และเรือนจำอำเภอ) จำนวน 141 ตัวอย่าง ตามเป้าหมาย การวิเคราะห์ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยอาศัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองด้วยโปรแกรมลิซเรล ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้สมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ เกิดจากสมรรถนะในการจัดการ มากที่สุด รองลงมาคือด้านความเป็นผู้นำ และด้านใฝ่สัมฤทธิ์ในงานตามลำดับ

สมรรถนะหลักถือเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้การพัฒนาศักยภาพบุคคล ให้มีความเป็นมืออาชีพ(Bowden and Masters, 1993) สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ (Stemberg and Kolligian, 1990) เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร (Gibson, 2000; Shermon,2004; เกริกเกียรติ,2546) สร้างการปฏิบัติงานที่เหนือกว่า (Dale and Hes,1995; Boyatzis, 1996) และเพื่อให้ภารกิจของงานบรรลุเป้าหมาย (Burgoyne, 1993) ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสำคัญในการพัฒนากรมราชทัณฑ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ในประเทศไทย มีนักวิชาการจำนวนมาก ที่ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องสมรรถนะหลัก (ธานีทร,2540; วิจурย์, 2541; คณัช, 2543; เคชา, 2543; วันทนา,2543; ณรงค์วิทย์, 2547; อานนท์, 2547; ชีรังศักดิ์,2548; อากรณ์, 2548; สุทธิญา, 2548; สุตราพันธ์และคณะ, 2549) และนำเสนอแนวคิดดังกล่าวไปทำการวิจัย ในหลายองค์กร โดยใช้เครื่องมือการวัดที่แตกต่างกันออกไป อาทิ การสัมภาษณ์เชิงพฤติกรรม การใช้ผู้เชี่ยวชาญ วิธีการสำรวจ การวิเคราะห์หน้าที่งาน (อิสระ, 2545; พิมพ์กานต์, 2546; ปัทมา, 2547; คณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548; ศศิวิมล, 2548; สุตราพันธ์และคณะ, 2549; นันทพร, 2551) แต่จากการบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยพบว่า ยังไม่มีการทำวิจัยเรื่องสมรรถนะหลักของกรมราชทัณฑ์ด้วยการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง ซึ่งเทคนิคดังกล่าวมีไว้เพื่อศึกษาว่า องค์ประกอบย่อยที่อยู่ใต้อันประกอบใหญ่เดียวกันหรือไม่ และองค์ประกอบย่อยใดมีความสำคัญกว่ากัน (สุกมาศ สมถวิล และธนัญกุล, 2552, หน้า 151)

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลคือแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านกระทรวงยุติธรรม รวมทั้งหมด 7 คน วิเคราะห์ หาค่า IOC (index of item – objective congruence) ตัดข้อที่ขาดความตรงไป 1 ข้อ และหาค่าความเที่ยง (Reliability Test) วัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยวิธีการของ สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) จากข้อมูลที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน ได้ค่าความเที่ยงระหว่าง 0.88-0.91 ได้จำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 50 ข้อ หลังจากเก็บข้อมูลได้ครบ 410 ชุด แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทดสอบคุณสมบัติของข้อมูลว่ามีสอดคล้องกับข้อกำหนดในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์พหุตัวแปร (Multivariate analysis) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความเที่ยงของตัวแปรแฝง (Construct reliability : Pc) และความแปรปรวนที่ถูกสกัดได้ (average variance extracted : Pv) (Diamantopoulos and siguaw, 2000) ทดสอบค่าสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Coefficient Correlation) ระหว่างกลุ่มตัวแปรแฝงเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ที่สูงจนเกิดปัญหาการร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) โดยพิจารณาประกอบ การทดสอบค่าความทนทาน (tolerance) และค่า VIF (variance inflation factors) ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว เมื่อผ่านการทดสอบจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second orders factor analysis)

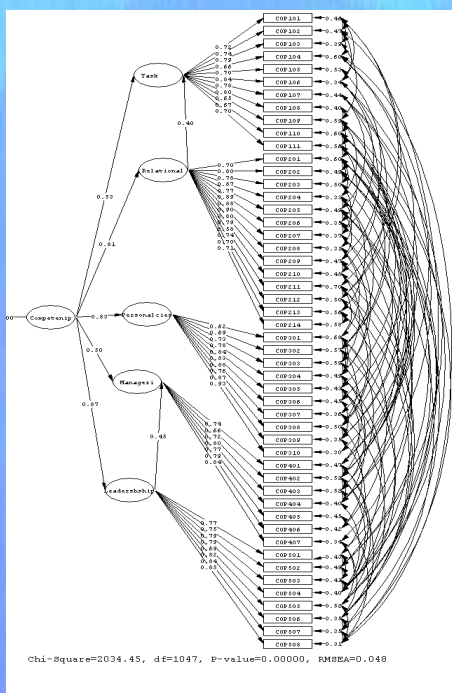
ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นด้วยส่วนสถิติพรรณนา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (คิดเป็นร้อยละ60.73) มีอายุเฉลี่ย 40 ปี มีอายุราชการโดยเฉลี่ย 14 ปี มีสถานภาพสมรส (คิดเป็นร้อยละ 54.15) การศึกษาส่วนใหญ่จบปริญญาตรี (คิดเป็นร้อยละ58.54) และปฏิบัติงานใน ส่วนทัณฑ์ปฏิบัติ (คิดเป็นร้อยละ 24.15) สำหรับผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ผู้วิจัยใช้โปรแกรมลิซเรล สกัดองค์ประกอบวิเศษความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum likelihood : ML) มีการปรับแบบจำลองให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (ค่า $\chi^2/df=1.94$, RMSEA=0.48, NFI=0.98, CFI=0.99)

จากการนำเสนอจากรูปภาพที่ 1 พบว่า สมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์เกิดจากองค์ประกอบ ด้านความเป็นผู้นำมากที่สุด ($\lambda_y = 0.87$) และปัจจัยดังกล่าวยังมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะหลักด้านการจัดการ ($\beta = 0.45$) สมรรถนะหลักด้านสัมพันธ์ภาพ ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญในลำดับถัดมา ($\lambda_y = 0.81$) ซึ่งปัจจัยดังกล่าวยังมีอิทธิพลทางตรงต่อสมรรถนะหลักด้านการใฝ่สัมฤทธิ์ในหน้าที่งาน ($\beta = 0.40$)

บทสรุป

สมรรถนะหลักของเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ที่มีน้ำหนักปัจจัยสูงสุด คือด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อิสระ (2545) โดยองค์ประกอบดังกล่าวได้รับอิทธิพลทางตรงจากสมรรถนะหลักด้านความเป็นผู้นำ เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบย่อย ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่กรมราชทัณฑ์ควรปรับสมรรถนะบางด้าน อาทิ การไม่โจมตีเพื่อนร่วมงานเมื่อมีความคิดเห็นไม่สอดคล้อง การยอมรับในตัวเอง และการเอาใจใส่คุณภาพในการทำงาน ผลดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับองค์กรอื่นที่มีความแตกต่างกันในบริบทนำไปปรับใช้

รูปภาพที่ 1 แบบจำลองการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ติดต่อผู้วิจัย
Email:son1912@gmail.com
Tel. 086-3080416